

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

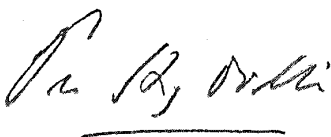
Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

10. maj 2004

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg 14. maj 2004 – dagsordenspunkt rådsmøde (almindelig anliggender og eksterne forbindelser) den 17.-18. maj – vedlægges Justitsministeriets supplerende notat vedrørende dagsordenspunkt 11.

P. B. Olsen

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 3. maj 2004
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.:
Dok.: CSL20585

AKTUELT NOTAT

om

udkast til Rådets afgørelse om en aftale mellem EU og USA vedrørende luftfartselskabers overførsel og behandling af PNR data til USA's Department of Homeland Security, Bureau of Customs and Border Protection, COM (2004) 190 endelig.

Nyt notat.

1. Baggrund

Den amerikanske lov Aviation and Transportation Security Act (ATSA) af 19. november 2001 fastsætter, at luftfartselskaber, som foretager passagerflyvninger til eller fra USA, på anmodning skal stille passageroplysninger til rådighed for de amerikanske told- og grænsekontrolmyndigheder (CBP – DHS).

Inden for lufttransport er passagerlisten "Passenger Name Record" (PNR) en liste over hver passagers rejseforhold, som omfatter alle nødvendige oplysninger til, at reservationer kan behandles og kontrolleres af det luftfartsselskab, der foretager reservationen, og af medvirkende luftfartselskaber. Som eksempel kan nævnes de oplysninger om navn, adresse samt kontonummer, som passagerer oplyser til luftfartselskabet i forbindelse med bestilling af en flybillet.

Siden 5. februar 2003 har CBP krævet, at alle luftfartsselskaber, som foretager passagerflyvninger til eller fra USA, skal give CBP elektronisk adgang til PNR, i det omfang sådanne oplysninger foreligger og er lagret i luftfartsselskabets automatiske reservationssystem.

Kommissionen har det seneste år samarbejdet med USA for at forsøge at finde frem til et juridisk grundlag for overførsel af PNR-oplysninger til USA. På baggrund af disse drøftelser med USA besluttede Kommissionen på sit møde den 16. december 2003, at det juridiske grundlag skal bestå dels i en aftale mellem EU og USA, dels i en beslutning om konstatering af et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau i overensstemmelse med artikel 25, stk. 6, i EUs databeskyttelsesdirektiv.

På rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 23. februar 2004 vedtog Rådet udkast til afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at føre forhandlinger med USA om en aftale om benyttelse af passagerlisteoplysninger (PNR).

Om det retlige behov for en aftale med USA er det i forhandlingsmandatet anført, at aftalen er nødvendig, idet en adgang for amerikanske retshåndhævende myndigheder til PNR-databaser på Fællesskabets område kun er mulig ifølge folkeretten, hvis der foreligger samtykke. Der er derfor behov for en international aftale, der giver de amerikanske myndigheder adgang til selv at trække de pågældende oplysninger, så længe der ikke findes noget system, hvorefter PNR-oplysninger kan sendes direkte til USA. Herudover er det om behovet for en international aftale anført i forhandlingsmandatet, at EUs databeskyttelsesdirektiv udtømmende beskriver, under hvilke omstændigheder der må finde behandling af personoplysninger sted, og at en international aftale, der indebærer pligt for luftfartsselskaber og edb-reservationssystemer til at behandle PNR-oplysninger som krævet af CBP, således vil være et egnet middel til at realisere målet med tilvejebringelse af et legitimt grundlag for luftfartsselskabers og edb-reservationssystemers behandling af oplysninger i overensstemmelse med databeskyttelsesdirektivet.

2. Indhold

Udkastet til Rådets afgørelse skal føre til, at CBP – det vil som nævnt sige den amerikanske told- og grænsekontrolmyndighed – får adgang til PNR-databaser på Fællesskabets område, og at luftfartsselskaber og edb-reservationssystemer, der benyttes ved flyrejser, pålægges at behandle PNR-oplysninger som ønsket af CBP.

Forpligtelsen for luftfartsselskaber og edb-reservationssystemer til at levere de oplysninger, som CBP anmoder om, vil ifølge udkastet til Rådets afgørelse kun kunne gælde for dataoverførsler, som er omfattet af en konstatering af et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau.

Aftalen vil endvidere indebære, at tilladelsen til, at CBP får adgang til at trække oplysninger fra databaser på Fællesskabets område, skal være begrænset til den tid, det tager at indføre et system, hvorefter PNR-oplysninger kan sendes direkte til USA. Det vil sige, at den pågældende amerikanske myndighed kun vil kunne få en umiddelbar adgang til PNR-oplysninger, indtil der

er indført et system, der gør det teknisk muligt for europæiske luftfartselskaber at sende/overføre de relevante PNR-oplysninger til CBP.

Aftalen vil som anført skulle være betinget af, at der foreligger en afgørelse fra Kommissionen om, at niveauet for den beskyttelse, som CBP yder PNR-oplysninger, er tilstrækkeligt efter EUs databeskyttelsesdirektiv. På den måde vil vedvarende manglende overholdelse af de tilsagn, som USA i den forbindelse afgiver i en forpligtelseserklæring, og som måtte føre til, at Kommissionen ikke længere anser beskyttelsesniveauet som tilstrækkeligt, automatisk føre til suspension af anvendelsen af den internationale aftale.

Ifølge udkastet til Rådets afgørelse må den måde, hvorpå PNR-oplysninger anvendes af USA, ikke bevirke nogen ulovlig forskelsbehandling, herunder i særdeleshed på grund af statsborgerskab eller bopælsland. Aftalen vil herudover indebære, at der skal sikres gensidig opbakning fra USA til et europæisk passageridentifikationssystem, som måtte blive indført i fremtiden. USA skal altså være forpligtet til – hvis der i fremtiden indføres et europæisk passageridentifikationssystem – efter nærmere aftale herom at overføre relevante oplysninger til et sådant system.

Det fremgår endvidere af udkastet til Rådets afgørelse, at CBP vil implementere den forpligtelseserklæring, der afgives fra amerikansk side i tilknytning til beslutningen om konstatering af tilstrækkeligt beskyttelsesniveau.

Endelig fremgår det af udkastet til Rådets afgørelse, at CBP og Kommissionen i fællesskab regelmæssigt skal foretage en evaluering af gennemførelsen af aftalen.

Der henvises i øvrigt til Udenrigsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 50 af 8. marts 2004 fra Folketingets Europaudvalg (Alm. del – bilag 603). Heri er der en omtale af indholdet af udkast til Kommissionens beslutning om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet for personoplysninger, som er indeholdt i flypassagerers PNR, og som overføres til USAs told- og grænsekontrolmyndighed (Bureau of Customs and Border Protection). Endvidere er der i besvarelsen en omtale af udkast til den nævnte forpligtelseserklæring fra USAs Department of Homeland Security Bureau of Customs and Border Protection (CBP).

Artikel 95 sammenholdt med artikel 300, stk. 2, i EF-Traktaten er anført som hjemmelsgrundlag for Rådets afgørelse.

3. Europa-Parlamentet

Ved Europa-Parlamentets møde den 29. marts 2004 meddelte formanden for Parlamentet, at udkastet til Rådets afgørelse var blevet oversendt til The Committee on Citizens' Freedoms and

Rights, Justice and Home Affairs og The Committee on Foreign Affairs, Human Rights, Common Security and Defence Policy med henblik på afgivelse af en udtalelse.

The Committee on Citizens' Freedoms and Rights, Justice and Home Affairs afgav betænkning om udkastet til Rådets afgørelse (Boogerd-Quakk-betænkningen) den 6. april 2004, der forkastede udkastet til Rådets afgørelse og opfordrede Rådet til ikke at vedtage aftalen.

The Committee on Foreign Affairs, Human Rights, Common Security and Defence Policy afgav ligeledes udtalelse om udkastet til Rådets afgørelse den 6. april 2004, hvor komiteen anmodede The Committee on Citizens' Freedoms and Rights, Justice and Home Affairs om at forkaste udkastet til Rådets afgørelse.

Europa-Parlamentet stemte den 31. marts 2004 om udkastet til Kommissionens beslutning om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet for personoplysninger, som er indeholdt i flypassagerers PNR, og som overføres til USAs told- og grænsekontrolmyndighed (Bureau of Customs and Border Protection), og besluttede med stemmerne 229 mod 202 at afvise udkastet.

Europa-Parlamentet besluttede endvidere den 21. april 2004 at sende udkastet til Rådets afgørelse om en aftale mellem EU og USA til EU-Domstolen i Luxembourg med henblik på afgivelse af udtalelse om aftalens forenelighed med EU-traktaten.

På den baggrund besluttede Europa-Parlamentet at sende betænkningen tilbage til The Committee on Citizens' Freedoms and Rights, Justice and Home Affairs.

4. Høring

Forslaget har ikke været sendt i høring.

5. Subsidiaritetsprincippet

Udkastet ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen ses ikke at indeholde lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelser for Folketingets udvalg

Udkastet til Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at føre forhandlinger med USA om en aftale om benyttelse af passagerlisteoplysninger har været forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for Rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 23. februar 2004 til orientering. Aktuelt notat om sagen blev oversendt til Europaudvalget den 18. februar 2004.

Folketingets Europa-udvalg og Retsudvalg er endvidere blevet orienteret om Europa-Kommissionens forhandlinger med USA om en aftale om benyttelse af passagerlisteoplysninger ved Justitsministeriets notat, der blev oversendt til udvalgene den 18. marts 2004.